

Reductie van broeikasgas blijft achter, biomassa is slechte energiebron

Een op snoeihout gestookte bio-energiecentrale.

foto branko de lang

alternatieve energie - Het verstoken van hout en groenafval legt ongemerkt een 'fijnstofdeken' over het land. Niet doen dus.

FRANK STRAVER, REDACTIE
DUURZAAMHEID & NATUUR

Het klonk als een oerdegelijk alternatief: de stook van biomassa als schone energiebron. Helaas, als ideale klimaatoplossing kunnen we dit wegstrepen. Het RIVM waarschuwt dat de stook van hout en groenafval zorgt voor een serieuze toename van fijnstof.

Het is niet voor het eerst dat er bewaren klinken bij het verstoken van biomassahout. Een beetje energie maken met wat gesnoeide takken, à la. Maar om hout als serieuze bron van energie te zien, zijn grote centrales, massale kap en vervuilende import nodig.

Het RIVM, dat vandaag de landelijke uitstootcijfers (zie kader) publiceert, voegt daar nu de zorg voor luchtkwaliteit aan toe. De lucht wordt weliswaar steeds schoner, maar om de normen van de Wereldgezondheidsorganisatie te halen moet de uitstoot van (fijn)stof verder omlaag.

Het RIVM waarschuwt voor extra (fijn)stof in de lucht door energieproductie met hout, in jargon: 'houtige biomassa'. Fijnstof inademen kan de gezondheid schaden, zeker bij kinderen, ouderen en longpatiënten. De RIVM-waarschuwing is dus een

slecht bericht voor alle plannen om olie, gas en kolen deels te gaan vervangen door de biomassa, in ketels en centrales.

Kolencentrales stoppen al hout in hun ovens, ze willen er mogelijk zelfs volledig op overstappen. Voor 'bio-brandstof' in auto's, boten en vrachtwagens is biomassa ook in opmars.

Dan heb je ook nog alle kachels thuis en grotere installaties, voor warmte in de hele wijk. Al deze vormen van energiewinning verspreiden roet en fijne stof, zegt luchtexpert Guus Velders van het RIVM. Als dit verder doorzet, kan het een aanslag zijn op (kwetsbare) luchtwegen.

Kritiek op het gebruik van hout voor energie ligt gevoelig. Zeker als mensen met de beste milieubedoelingen stoken. Kachels thuis, of grote buurtketels voor een warmtenet sparen aardgas uit. Dat is goed voor Groningen en het klimaat. Dat er, dicht bij mensen, fijnstof van komt, zou je gezien deze klimaatwinst haast voor lief nemen. Niet aan beginnen, zegt Velders. "Voor wie eronder lijdt, is blootstelling aan fijnstof ernstig", zegt de RIVM-expert, die sinds vorig jaar ook hoogleraar klimaat en luchtkwaliteit is.

Het is een misvatting dat vuile deeltjes uit hoge schoorstenen boven in de lucht verdwijnen, aldus Velders. Ze dragen bij aan de 'fijnstofdeken' over Nederland. De grootste bijdrage komt natuurlijk nog van andere bronnen dan van biomassa, zegt het RIVM. Fabrieken, verkeer en landbouw. Grijp je daar in met volledig schone technieken, dan wordt zowel het klimaat als de luchtkwaliteit er beter van.

Helaas, Nederland heeft de oplossingen niet helemaal in eigen hand, zegt Velders. Sluiten we hier morgen alle kolencentrales, dan lijkt dat directe klimaat- en

luchtwinst.

Maar dat kan tegenvallen. Importstroom van buitenlandse kolen is soms nóg vuiler. En buitenlandse vieze stoffen waaien ook naar Nederland toe.

Het blijft altijd opletten voor onbedoelde milieuschade, zegt Velders. Steden zetten flink in op elektrisch vervoer, voor schone lucht. Een elektrische auto, bus of boot heeft geen uitstoot, zoals vieze dieseldampen.

"Maar let op, de milieuwinst is in principe slechts lokaal", waarschuwt Velders. Als er geen groene energieproductie voor elektrische wagens is, dan draaien vervuilende energiecentrales harder, voor de stekkerauto's. Die centrales stoten dan, vanaf industrieterreinen zoals in Rotterdam of Groningen, extra broeikasgassen uit. Deze gassen, zoals kooldioxide, warmen de aarde op.

scherpe daling uitstoot blijft uit

De Nederlandse uitstoot van broeikasgas daalde vorig jaar met 1 procent. En dat ondanks economische groei, aldus het RIVM en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).

Ze rapporteren alle broeikasgassen: CO₂, maar ook methaan, fluor- en lachgas. De daling is marginaal, veel te weinig voor klimaatafspraken. Om die doelen, landelijk en internationaal, te halen moet de uitstoot van broeikasgas scherp dalen.

Maar de laatste zes jaar daalt uitstoot niet, aldus het CBS en RIVM. De cijfers zijn een aansporing voor klimaatactie. In Nederland lopen onderhandelingen voor een nieuw klimaatakkoord. Mondiaal praten wereldleiders over de uitvoering van het Parijse klimaatakkoord, eind 2018 in Polen.